

Paibira – Tutkittujen eristemateriaalien LCA-laskennan tulokset

3.12.2020

Paikalliset biopohjaiset rakennusmateriaalit -
loppuwebinaari

Marja Jallinoja

Luke

Tutkitut materiaalit

1. Kutterilastu – irto
2. Selluvilla – irto
3. Rahkasammal – irto
4. Turve – irto
5. Turve – levy
6. Turve-rahkasammal-sekoite – levy
7. Vertailutuotteet
  - Lasivilla (Isover)
  - Polystyreeni (Finnfoam)

Koetuotanto

Ympäristövaikutukset

PAIKALLISET BIPOHJAISET
RAKENNUSMATERIAALIT

- Fossiilinen ilmastovaikutus (hiilijalanjälki)
- Luonnonvarojen kulutus
  - Primäärienergian kulutus
  - Orgaanisen materiaalin kulutus raaka-aineena sisältäen pakkausmateriaalit
  - Vesijalanjälki (AWARE-menetelmä, joka huomio vesivarojen niukkuuden)
  - Epäorgaanisten materiaalien kulutus tutkittujen tuotteiden valmistuksessa on niin pientä, että niiden arviointi jätettiin tutkimuksen ulkopuolelle

Raaka-aineiden alkuperä monipuolinen

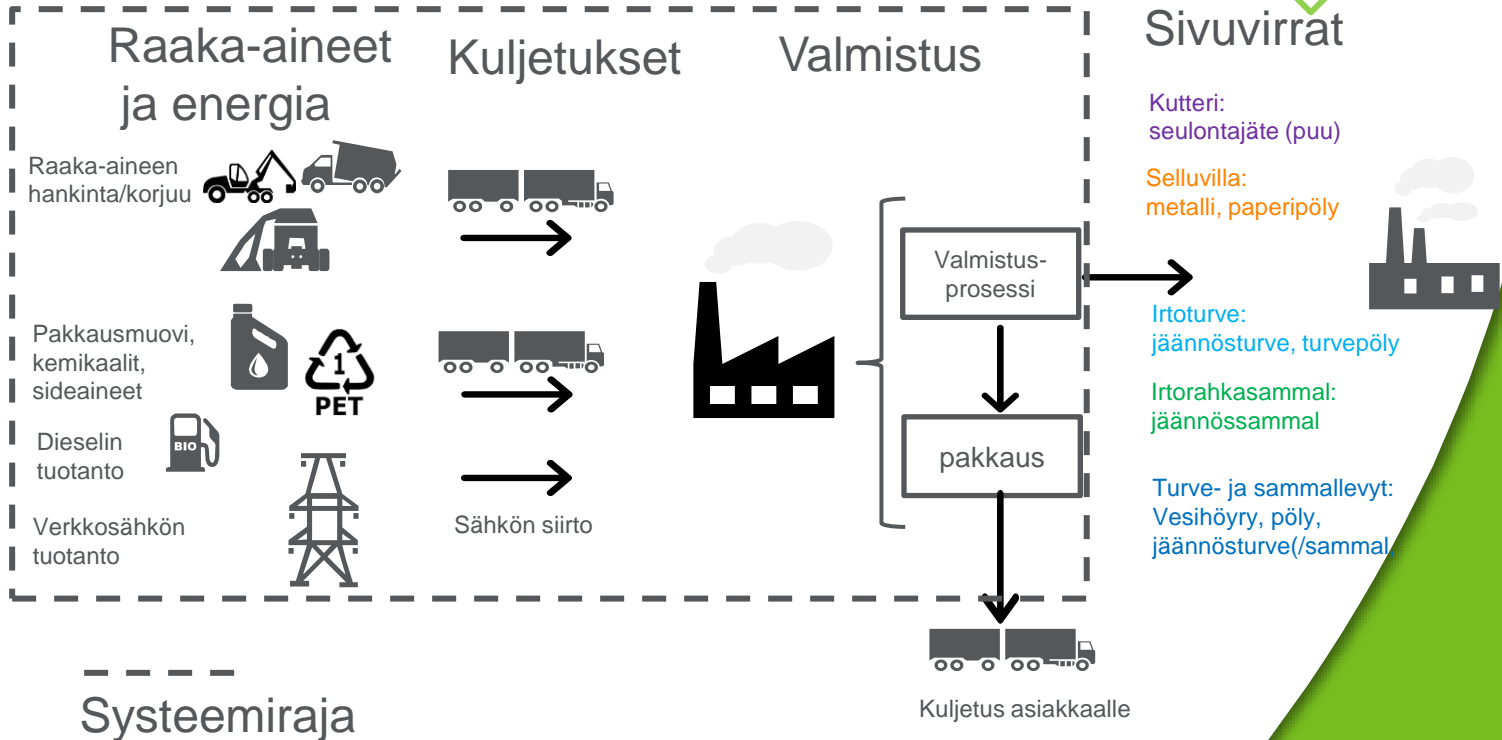

PAIKALLISET BIPOHJAISET
RAKENNUSMATERIAALIT

- Sivuvirtoja:
  - Kutterinlastu – höylätyn sahatavaran valmistuksen (vähäarvoinen) sivuvirta
  - Turve (kasvuturve) – energianturpeen tuotannon sivuvirta
- Kierrätysraaka-aine
  - Selluvilla – keräyspaperi ja painolaitosten leikkuujäte
- Primääriraaka-aine
  - Rahkasammal

Prosessikaavio

LCA-laskennassa noudatettu rakennustuotteiden ympäristöselosteen (EPD) laskennan standardia

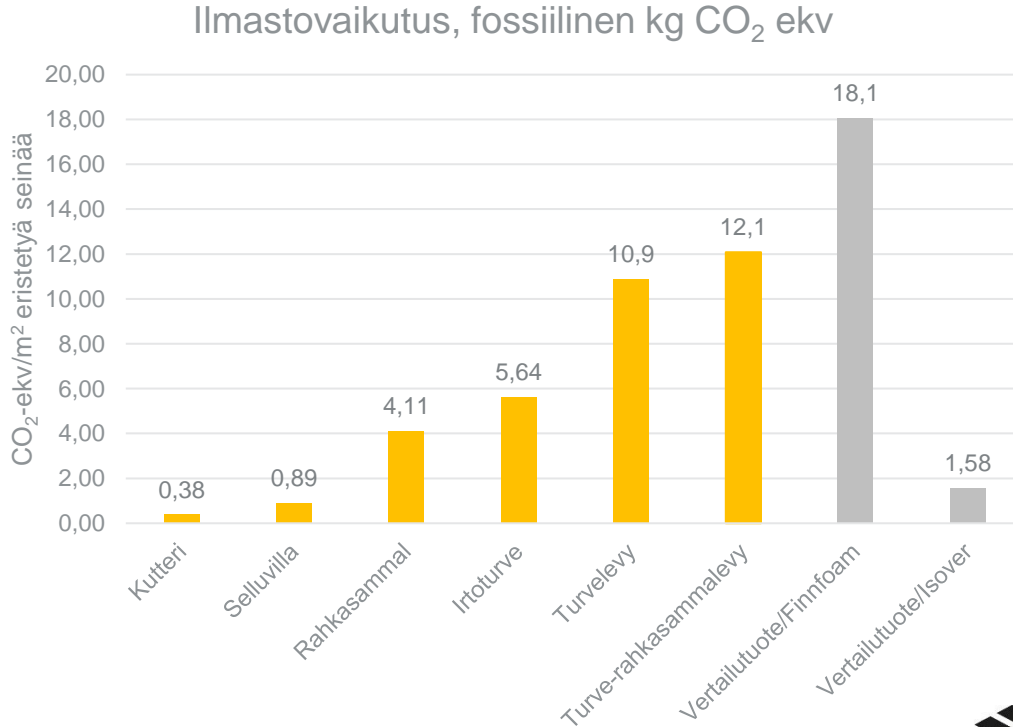
Eristeiden ominaisuuksia

Ominaisuus	Tiheys	Lämmön- johtavuus	Eristepaksuus U=0,17**	Neliöpaino U=0,17**
Yksikkö	kg/m ³	W/mK	cm	kg/m ²
Kutterilastu, irto	80,5	0,044	25,9	20,8
Selluvilla, irto	40,8	0,038	22,4	9,1
Turve, irto	131	0,043	25,3	33,1
Rahkasammal, irto	89,9	0,037	21,8	19,6
Turve, levy	64,2	0,040	23,5	15,1
Turve-rahkasammal-sekoite, levy	66,4	0,038	22,4	14,8
Lasivilla (Isover)*	14	0,037	21,8	3,0
Polystyreeni (Finnfoam)*	35	0,034	20,0	7,4

*vertailuarvot laskettu julkaistujen tuotetietojen perusteella

**eristeen mitat U-arvon 0,17 W/m²K saavuttavalle eristeelle

Fossiilinen ilmastovaikutus (hiilijalanjälki)

Fossiiliseen ilmastovaikutukseen vaikuttavia tekijöitä

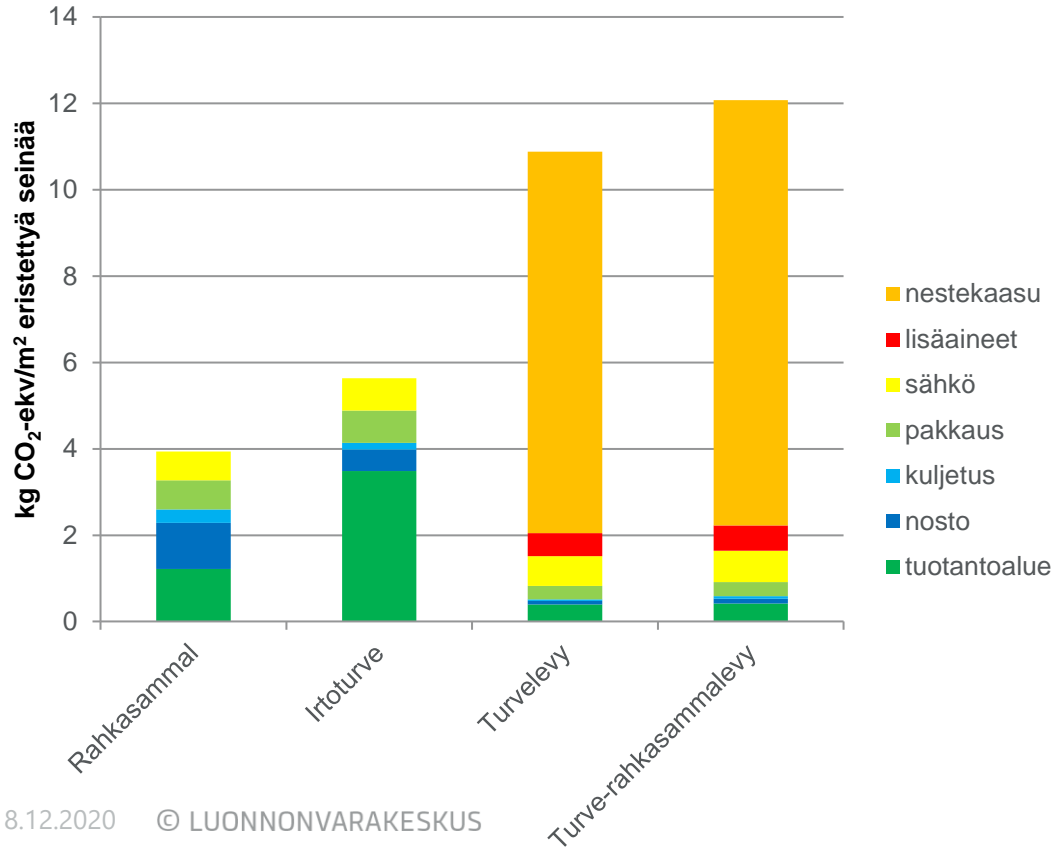

PAIKALLISET BIPOHJAISET
RAKENNUSMATERIAALIT

- Selluvilla ja kutteri ovat kuvia raaka-aineita ja niiden prosessointi kevyt ja vähän energiaan kuluttava, erityisesti kutterilastulla.
- Kierrätyspaperista valmistetulle selluvillalle ei kohdistu lainkaan primäärin tuotteen valmistuksen ympäristövaikutuksia.
- Kutterilastulle kohdistuu vain hyvin pieni osa sahatavaran valmistuksen ympäristövaikutuksista.
- Rahkasammal ja turve ovat märkiä raaka-aineita joiden kuivaaminen kuluttaa paljon energiaa.
- Levymateriaalien valmistuksessa myös raaka-aineen muokkaaminen vaatii energiaa.

Fossiilisen ilmastovaikutuksen jakautuminen turve ja sammaleristeillä

Turve ja rahkasammal eristeenä

Irto- ja levyeristeiden eroja

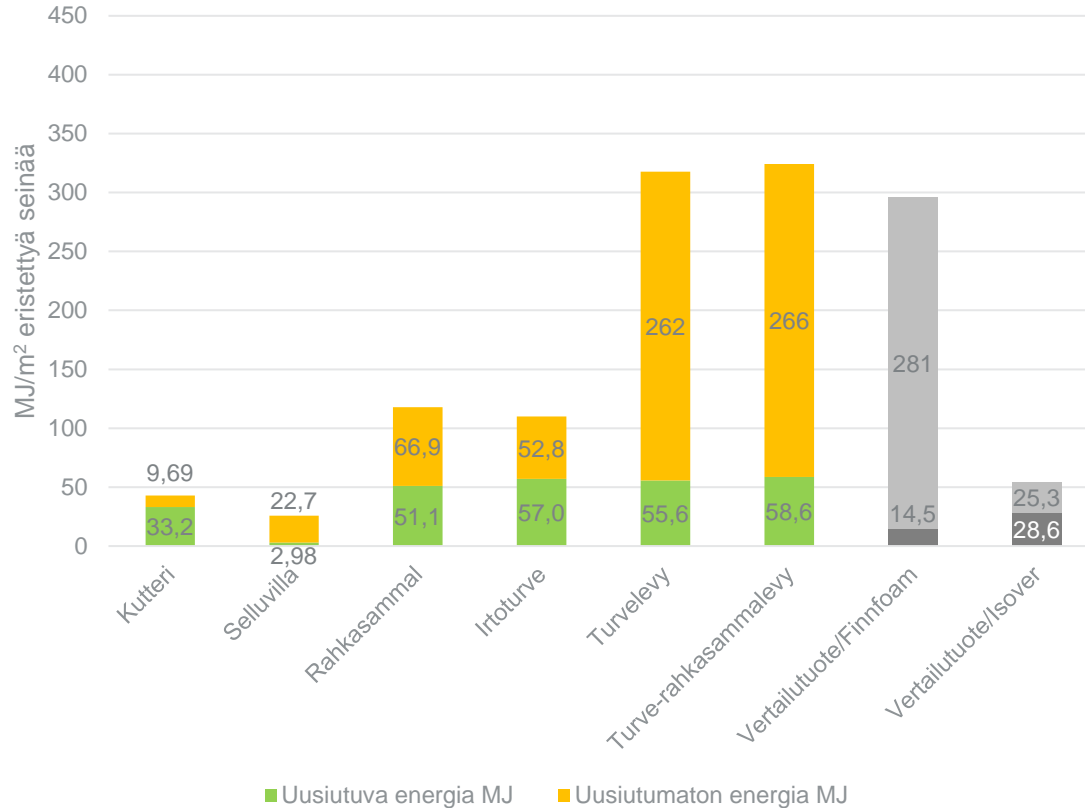

- Irtoturpeen tiheys on korkea ja eristävyys kohtuullisen heikko, joten raaka-aineen kulutus on suurta. Myös rahkasammalta tarvitaan irtotuotteena eristeneliötä kohti selvästi enemmän kuin levyeristeissä.
  - > Suuret päästöt tuotantoalueelta
- Sekä rahkasammalen että turpeen nosto pysäyttää suon hiilivaraston kasvun.
- Turpeen noston ympäristövaikutuksia pienentää se, että eristeeseen käytettyä turvetta syntyy energiaturpeen noston sivutuotteena, jolloin suuri osa noston ympäristövaikutuksista kohdistuu energiaturpeelle.
- Levyeristeiden valmistuksessa kuluu paljon energiaa, joka tuotetaan nestekaasulla. Sivutuotteena syntyy paljon taloudellisesti arvokasta vesihöyryä, jolle taloudellisen allokation periaatteiden mukaisesti kohdistuu huomattava osa valmistuksen ympäristövaikutuksista.

Primäärienergian kulutus MJ

PAIKALLISET BIPOHJAISET
RAKENNUSMATERIAALIT

Primäärienergian kulutus

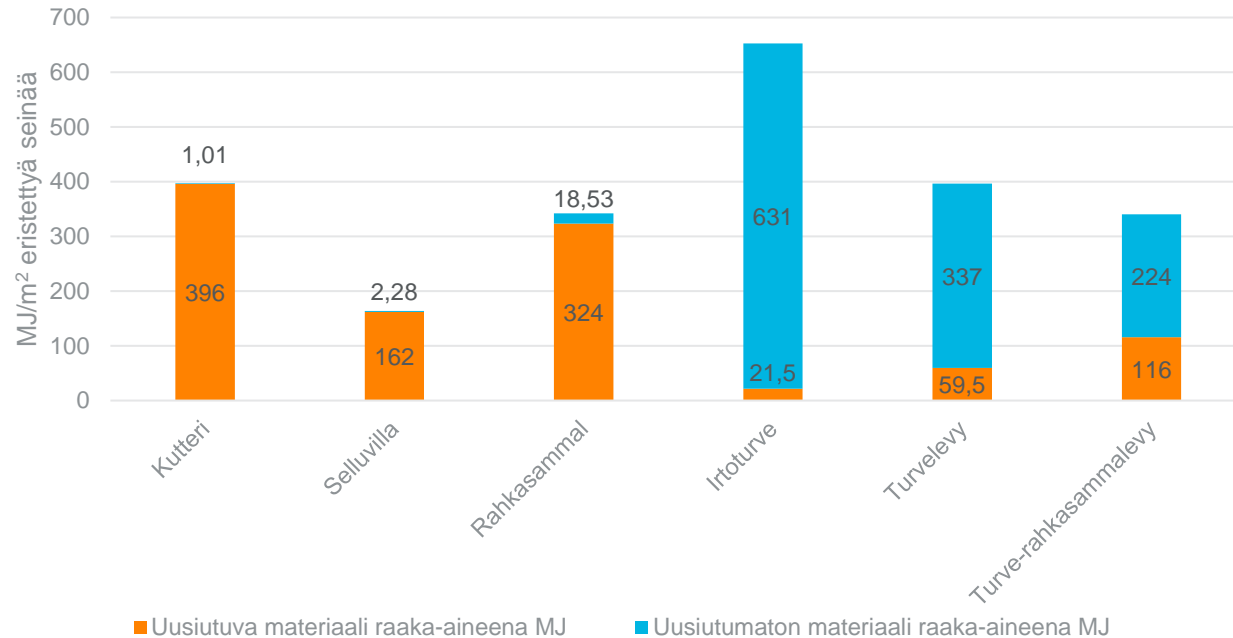

- Primäärienergian kulutus korreloi hyvin hiilijalanjäljen kanssa. Poikkeuksena kutterinlastu, jonka valmistuksessa käytetään suhteellisen suuri osa energiasta tuotetaan uusiutuvilla polttoaineilla.
- Uusiutuva energia on pääasiassa verkkosähkön uusiutuvan energian osuutta. Sähkön kulutus on turve- ja sammaleristeillä samalla tasolla ja siksi myös uusituvan energian määrä.
- Nestekaasun käyttö nostaa uusiutumattoman energian käytön korkeaksi levyeristeillä.

Orgaanisen materiaalin kulutus raaka-aineena, sisältää pakkausmateriaalin

PAIKALLISET BIPOHJAISET
RAKENNUSMATERIAALIT

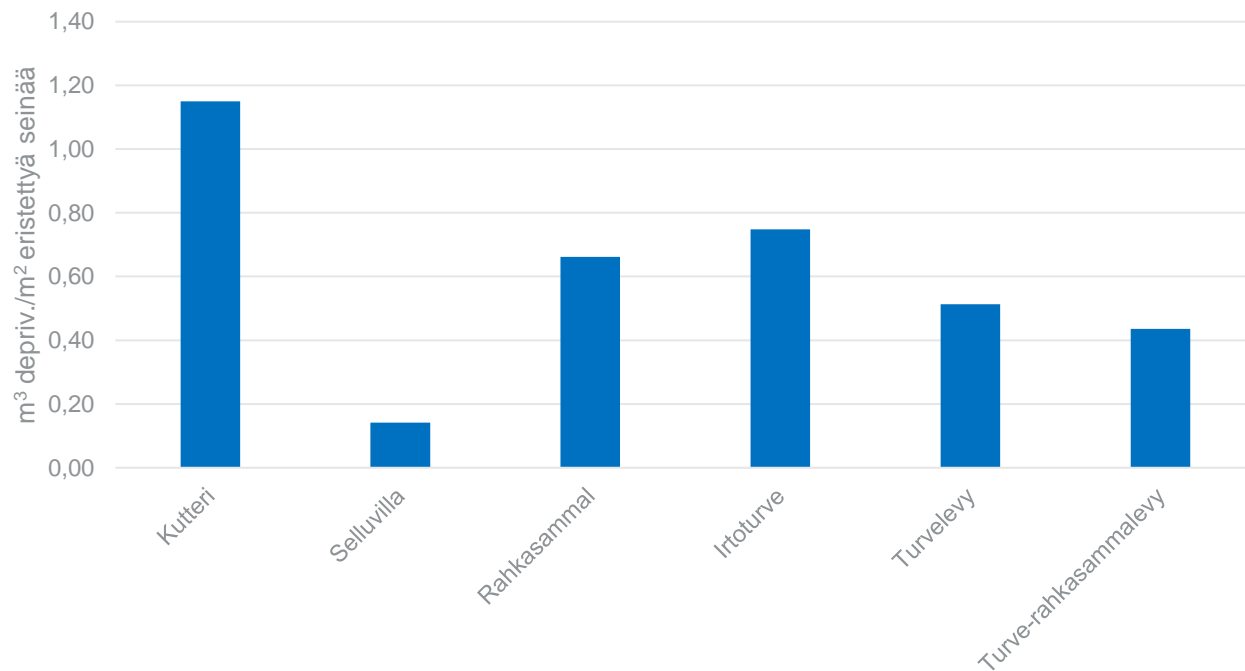

Vesijalanjälki, AWARE

PAIKALLISET BIPOHJAISET
RAKENNUSMATERIAALIT

Vesijalanjälki, AWARE m³ depriv.

Vesijalanjälki

- Vesijalanjäljen laskentamenetelmä ottaa huomioon veden niukkuuden ja koska Suomessa vedestä ei ole pulaa, on vesijalanjälki kaikilla tuotteilla pieni.
- Niukkuustekijän vuoksi sama vedenkulutus eri maassa voi antaa moninkertaisen vesijalanjäljen, mikä tekee indikaattorista herkän virheille.
- Valtaosa vesijalanjäljestä muodostuu pienistä määristä ulkomailta tuotuja raaka-aineita, joihin laskennassa on käytetty keskiarvoihin perustuvia tietokantatietoja.

Biogeeninen hiilivarasto

PAIKALLISET BIPOHJAISET
RAKENNUSMATERIAALIT

MATERIAALI	Biogeeninen hiilivarasto
	kgCO ₂ ekv/m ²
Kutterilastu, irto	37,5
Selluvilla, irto	12,2
Turve, irto	0
Rahkasammal, irto	35,2
Turve-tupasvilla, levy	0
Turve-tupasvilla- rahkasammal, levy	4,54

Kiitos!

PAIKALLISET BIOPOHJAISET
RAKENNUSMATERIAALIT